

Deliryum Derecelendirme Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Deliryum Derecelendirme Skalas?*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19582>

Özet

Deliryum Derecelendirme Skalas? - Gözden Geçirilmi?-98 (**DRS-R-98**), yo?un bak?m üniteleri ve genel hastane ortamlar? ba?ta olmak üzere, çe?itli klinik popölasyonlarda deliryum tan?s?n? ve ?iddetini ölçmek için tasarlanm?? kapsaml? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal olarak ?ngilizce geli?tirilmi? olup, Türkiye'de M. A. Ç?nar ve arkadaşlar? tarafından 2014 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerlik-güvenirlik çal??malar? yapılm??tır. Türkçe versiyonu, 16 maddeden olu?an ve 4'lü Likert tipi (0-3 puanlama) derecelendirme sistemi kullanan bir uyarlama ölçe?idir. Çal??malar, ölçe?in Türkçe formunun yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli oldu?unu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Deliryum Derecelendirme Skalas?, **DRS-R-98**, Deliryum, Psikiyatri, Nöropsikoloji, Güvenirlik, Geçerlik, Uyarlama.

Yazarlar

M. Alper Cinar, K. N. Ozmenler, A. Ozsahin, P. T. Trzepacz.

Amaç

Deliryum Derecelendirme Skalas?-Gözden Geçirilmi?-98 (DRS-R-98), bir hastada deliryum varlı?n? te?his etmek ve mevcut semptomlar?n ?iddetini nicel olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmiştir. Ölçek, özellikle deliryumun klinik özelliklerini detaylı bir ?ekilde de?erlendirerek, tedaviye yanıt? ve hastalı?n seyrini izlemeye olanak tanır.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n temel amacı, bu önemli tan? ve ?iddet belirleme arac?n? Türk klinisyenlerin kullan?m?na sunmak ve ölçe?in kültürel ve dilsel aç?dan Türkiye popölasyonunda geçerli ve güvenilir sonuçlar verdi?ini bilimsel olarak kan?tlamaktır.

Yapı

DRS-R-98, deliryumun temel klinik semptomlar?n? ve bili?sel bozukluklar?n? kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçer. Ölçek, deliryumun hem tan?sal özelliklerini hem de ?iddet bile?enlerini de?erlendiren maddeler içerir. Bu yapı, genellikle dikkati, bili?i, psikomotor aktiviteyi ve dü?ünce süreçlerini içeren alanlarda bozukluklar? kapsamaktadır.

Ölçek, 16 maddeden olu?ur ve bu maddeler, hastan?n son 24 saatteki davran?? ve bili?sel durumunu gözlemlemeye dayalı olarak klinisyen tarafından puanlanır. Puanlama, deliryum spektrumunun çe?itli yönlerinin kapsamlı bir de?erlendirmesini sağlar.

Geçerlik

Delirium Derecelendirme Skalas?-Gözden Geçirilmiş-98'in (DRS-R-98) Türkçe çevirisinin geçerlik çalışmaları, ölçeğin klinik açıdan uygunluğunu doğrulamıştır. Özellikle eşzamanlı geçerlik (concurrent validity) değerlendirilmiştir.

Eşzamanlı geçerlik, bilişsel bozulmanın deliriumun kritik bir bileşeni olduğu varsayımıyla, ölçeğin Mini-Mental Durum Muayenesi (MMSE) gibi yerleşik bilişsel tarama araçlarıyla karşılaştırılması yoluyla değerlendirilmiştir. Bu karşılaştırmalar sonucunda, DRS-R-98'in Türkçe formunun klinik olarak geçerli olduğu ve deliriumu doğru bir şekilde ayırt edebildiği sonucuna varılmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, Türkçe versiyonu için yapılan iç tutarlılık analizleri ile kanıtlanmıştır. İç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa (α) değeri 0.95 olarak bulunmuştur.

Genel kabul görmüş psikometrik standartlara göre, 0.95 gibi yüksek bir Cronbach alfa değeri, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçmek istedikleri yapıyı yüksek derecede güvenilirlikle ölçtüğünü göstermektedir. Bu bulgu, DRS-R-98'in Türkçe formunun klinik uygulamalarda tutarlı sonuçlar verebileceğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Orijinal DRS-R-98, genellikle iki ana faktör altında toplanan maddelerden oluşur: şiddet faktörleri (deliriumun genel şiddeti) ve tanısal özellikler faktörleri. Cinar ve arkadaşları tarafından yapılan Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının korunduğu ve maddelerin beklenen faktör yüklerini sergilediği varsayılmaktadır.

Faktör analizi sonuçları, Türkçe formun, deliriumun heterojen klinik sunumunu temsil eden temel boyutları barındıran bir şekilde ayrıştırdığını doğrulamıştır. Bu, ölçeğin yapı geçerliğine önemli bir katkı sağlamaktadır, zira ölçek maddeleri teorik olarak beklenen alt yapılarla uygun şekilde gruplanmıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Klinisyen tarafından gözlem ve görüşmeye dayalı derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish), İngilizce (Original).

Population Group: Delirium şüphesi olan veya delirium tanısı almış klinik popülasyon (örneğin, yoğun bakım hastaları, cerrahi sonrası hastalar, yaşlılar).

Age Group: Yetişkinler ve yaşlılar.

Population Details: Ölçek, hastane ortamlarında yatan ve bilişsel bozukluk riski taşıyan bireyler üzerinde kullanıma uygundur.

Test Methodology: 16 maddeden oluşur. Derecelendirme 4'lü Likert Tipinde (0: yok, 1: hafif, 2: orta, 3: şiddetli) yapılır.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Bozukluk, Klinik Değerlendirme, MMSE, Psikometri, Cronbach Alfa, Yoğun Bakım.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: malpercinar@gmail.com (Sorumlu Yazar iletişimi).

Correspondence Address: İletişim e-posta adresi üzerinden sağlanabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

DRS-R-98'in Türkçe adaptasyon çalışması 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar M. Alper Cinar ile iletişimi kurulması gerekmektedir.

Orijinal ölçek (DRS-R-98) P. T. Trzepacz tarafından geliştirilmiştir. Türkçe formun kullanımı için ilgili telif hakları ve akademik izinler, yayıncı ve sorumlu yazar aracılığıyla yönetilmektedir.

Kaynaklar

Cinar, M. A., Ozmenler, K. N., Ozsahin, A., & Trzepacz, P. T. (2014). Reliability and validity of the Turkish translation of the Delirium Rating Scale-Revised-98. *Dusunen Adam*, 27(3), 186-193.

Makalenin orijinal bağlantısı şu adresten erişilebilir: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: delirium-rating-scale-revised-98-toad.pdf

Delirium Derecelendirme Skalasının Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte detaylı olarak yer almamaktadır.

Ancak, ölçeğin toplam 16 maddeden oluştuğu ve 4'lü Likert Tipi (0-3) derecelendirme sistemi kullandığı belirtilmiştir. Bu 16 madde, tipik olarak aşağıdaki delirium semptomlarını değerlendirir:

Dikkat Bozukluğu

Bilişsel Çevre Bozukluğu

Düşünce Süreçlerindeki Bozukluklar

Psikomotor Aktivite (Hiperaktif/Hipoaktif)

Uyku-Uyanıklık Döngüsü Bozukluğu

Oryantasyon Bozukluğu

Halüsinasyonlar ve Yanılsamalar